

216

1

216

1

Avptt. av P. Jn.

efter Knutsson

i Elckult.

Etnomärkningar:

Spåren, troll o öv. folk-
tronas getalär

(17.5.)

Snöynglar.

~~Klata~~

Red Klubbeda : Gården har
 funns det en hel mängd snöynglar.
 som givde trakten osäker. De rörade och
 plundrade alldeles förförtigt och både vin-
 ner och orävarer frins sätta högt cullen.
 Så en dag kommo de från Blekinge, där
 de i närheten av Vilshult blev förtag-
 na av en svensk stäubkar, som där
 för dem legat i prisat. Sefalhovareen
 på dena befallde genast att alla
 skulle stoppas ^{med} i en näraeliga tåg,
 där man högg hål på isen. Snöyng-
 larna hade ett gott tillhåll i de stora
 isbjörnen i Lönsheda. Sedan orsaken
 avbröts funns det nämligen platser, där
 det var två mil till närmaste görd.

(17.5.)

Uppr. av P. Jn.

efter Bergmatsaren

i Ekholm.

Anmärkningar:

Gaster o Spöken.

Alla landtmätare, som måta fel bli
efter däder gaster, som föi alla tider påfa-
ra omkring längs de råggängor, som
gjorts falska. Mellan Dösör och Kistveda
laij vid den tiden ja, mistades där, ett torp,
som kallades Rårevs. Där sätj man ofta
gaster. En kväll då jöj var ute för att
vattna historna från jö, se ljus lysa upp
i norrheden av samma torp. Sedan fort-
far det att flytta sig, så att en nägra
minuter var det upp i Bensörp. Sedan
sätj jöj det flera gånger. De gamla i
trakter berhöde säga, att det var en
landtmätare, som misstät falskt.

Iren de, som varit gode män,
prigo fälgja med, särvida de medrettet

varit med om att göra orätt. Det fanns
 sålunda en gammal grubbe i Håstredatub-
 ten, som ända tills hon var 85 år förföljde
~~och~~ "landstrutaren". Hon kunde icke under
 hela året ligga sij påblott utan vid den
 tid hören blommade. Annars fick hon
 aldrig vara i fred. Men som helst kunde
 hon bli häntad och det var icke mönga
 nätter på året, som hon icke fick springa
 ned. Hon var understundom vid hem-
 komsten vät ända upp över axlarna.
 Slutligen blev grubben så gammal och
 svag att landstrutaren fick böra honom
 hem från de mättliga utflykterna. Det
 var besvär även för honom. Han bar
 därför bunden lösa i "Andelöan" och
 hon skulle bli fri. Grubben sökte han-
 ge i denna efter det arrissade stycket,
 utan att finna det. Så till slut ly-
 nades hon på tag i det somma al-
 befioras det endast vara två rader.
 Den lärde hon och sedan fick hon un-
 der sju återstående dagar ligga i fred
 och ro.

Upp. av P. Jn

Anmärkningar:

efter Brunnbären

i Eshult-

Språken-

Varj gär tjojade i Eshults Gårde-
gård brötsade det spröka alldeles förfai-
rigt där. Om kvällarna då gär befann
mig på hacketselögjan för att ge hister-
na foder presslade det ofta framför
mig. Understundom blossade det
till och liklant var hela däckskommunen
upplyst. Många rörde dorför de dör-
gar, som griggs döriför, utan att
höra några röga tjojor i gorden.

Jag hade enelletit vorit inteför
spröken född o var inte på rödt armij.
En aftan, då gär vorit i stugan hela
dagen, och blivit alldeles genosvit,
satte sig mig vid kakelugnen för
att torka kläderna. Ratt sönja,

satt kom sinnen. Men ej återkomsade han ej att någon lyfte mig högt upp mot taket. Ingen minnska syntes till och ju förtor att det var gästen. Hon gjorde mig emellertid icke alls någon oboda.

Allmänt åsister var att gästen förefanns där, emedan en gammal gramma en gång skulle ha förgiftat den man i gården. Hon hade givit honom en gök i vilken han lagt gift. Om ett par dagar hade han avlidit. Men sedan fick han nögra ro i sin gror. Det nästas att den är kvar där än i denna dag. Emedan man en och annan gång finner mer nöjt besynnerligt där, som man har svårt att förklara.

Uppf. av P. J.

Numärkningar:

6

efter Kungsbackan
i Söderås.

Gast.

Det var en gång en grubbe i Söderås som
såg ut som en gast. En afton då han var ute i skogen
mätte han en sädan. "Vänta litet, jag vill
öppnisa med dig i den grubben. Mat mig i
morgon afton i stället," sade gasten. Tor-
graven gjorde detta. Men han på aftonen
körde ut i skogen och mätte hon mycket rik-
tigt gasten. "Lys nu upp ~~för mig~~, ska jag
tala med dig!" rymde torgraven. Gasten
gjorde detta och torgraven sätts huvudet

vid niatiden på Kröllens varden
och äter hemma. Men han var alldeles
vettlösänd. Han hade drif i soingen,
men kunde icke svara, utan kastades av
och om. Den morgonen steg han åter upp
och gick ut i skogen, där han lassat ~~detta~~
~~denna~~ skattet. Där fann han en ett skal-
derelast, som var alldeles ganska skjutit. Han
tag detta med sig och gick därmed till Glimåka
kyrka. Där hade han det på kyrkogården. Sedan
fick han äter ro.

Upp. av P. J - n

efter Kronans bok

i Eskilstuna

Anmärkningar:

216

Kloka.

I Lovisleda har det alltid varit gott om kloka. Men de fina iusta av dessa var helt siltet Falkorne, som levde under förra århundradets början och var boende upp vid Smålandskanten. En gammal krekta, som tjänat tillsammans med grubben Falk. Han fann mig antalat, att då koptenen en gång givit ~~hunden~~^{denne} en öfil, skickade han efteråt ha sagt i "den sista" han dyrkt på sata för". Upplyckommene i tället tog Falken fram sin körra och böjde med en gror chaptak på det väldömmeste lecarlesta denna. Koptenen, som befann sig i sitt tält kände vartenda slag, presis som om körran dussat på hans rygg. Han ropade därfor att även det var, som han förfördelat, denne mitte myrkörja. Men Falken häll på en stand ~~ämma~~

På gränsen mellan Örbyned och Hör-
unda lever en i dag en gräblee, som kan för-
ställa tjuvrgods. Det finns det för resten
många, som kvar. Jag minns när ja
tjänade hos Bodarpa-Nisse. Han hade han
levit av med ett par hängstörör, samt
några andra saker. Han visste inte vilken
som togit dem. Han beklagade sig en
gång då vi åt middag, varvid en av
torparena uppmärksammade honom att gå
till hukr och sötsa en där bosatt klock.
Denne sade honom genot, att en av
koundens egna drängar togit dem. Sam-
tidigt bad han honom förhålla sig lugn,
medan de stulna sakerne skulle kom-
ma igen av sig självt. Den morgonen,
da vi sätta vid fotsortbandet, bryjade
plötsligt en av drängarna doma om
ett asplör. Han skålade dom om han
fatt pressan och kusinade darrade
alldeles förfärligt. Men förgav honom
men var som stod på, men han varade
icke, utan gick stillatigande ut. En en
stund kom han igen med ~~det~~ svarvad slöder,
som andra saker, han togit från hus

bonden. Deosaa bad han om återloinen, samtidigt som han bad om förlåtelse för sitt brott.

Så braun besökeriet var för Boarpa-Nisse. Han gick in åter till luhu för att höras sig för hos den kloke gräbben. Denne givande allt vad han kunde för att framställa gärningsmannen, men utan resultat. Bonden försökte sig vilja ge vad som helst för att få kuntsup om denne. Den kloke utbrast då: "om han fås år hos själva den andre stora konsten!" Därefter gick han ut i en kommune, där han vistades en stund. Sådan gick han in och såde genast hem det var. Gärningsmannen blev därigenom både upptäckt och straffad.

Efteråt sade enecktid ^{den} kloke: "nu
jag upptäckte mordbåsinne i Boarpa gick
jag ~~ef~~ så långt att jag förlorade dianas tagshund.
Och då peksade han på jätten, där en bit sprängt
var, så att man genast deosanorna kunde kör-
ra en rintinne. Det hälet fick jag då; da-
de har och jag ville icke gå så långt i mina
besöningar en gång till, om an ja för dubbelt så
mycket, som ja fick av Boarpa-Nisse.

10

Ud den tid jag ristades i Håstreda
 sovsen fanns det en person där, som hette
 Sven, vilken hade ord om sig att vara
 klok. Itruminstone hade han svartkost-
 bak. Jag såg denne flera gånger och jag
 kan prisäkra att den var lika världet
 präntad, som om det varit en bibel. Den
 var dock endast i storlek som en fråge-
 bok (katekes). Den hade ett märke på
 framsidan som en triangel, vilket
 skulle föreställa den heliga gudommen.
 Det var förståt med en miss förä att
 läsa i densamma. En gång hade jag
 tagit i den, då Sven kom och tog den
 skyndigt ifrån mig. "Det är farligt
 för dig att läsa i den boken", sa' han.
 "Du kan läsa där tills du får hundra-
 tals orkningar dig. - "Hur skulle du då
 gjort!" präglade jag. - "Satt den i arbete
 matindigtaris", fråglade Sven. "Sedan
 skulle jag få vat ^{ta} ~~ta~~ smörningon last
 bort dem. Jag aktade mig sedan dess vid-
 gen för den boken." ~~ta~~

"Hvar ska' den giva av boken en gång du
dör?" frågade jag honom vid ett annat till-
fälle. "Vem ska' då ha den?"

"Då" svarade ingen, "vara det han." Ja, svarade
jag, men frågade gärna av med den; men dröjt bli-
det, ty den brinner idag i ild. Det endag jag
har att giva är att gå till ett norr om in-
nandö-vatten, och där lösa en sörtsbild
kvinna, som pås löt av en annan klok i min
barnom. Det var för resten den kloke i
Flyksta. När ja, löser den kvinnan svar-
den på spänkta. Bakom är bra om den
användes rätt, men kommer den i dä-
lia personers händer kan den åstad-
komma mycket skada."

"Ja, den kloke förr mönga
herrars är sedan avlidit. Dert hems
svartkonstbok tog vägen häinner ja, ické.
Men som han var en zittkunskapsman,
givande han förmögligen sannhet sagt."

tills han blivit trött. Men från den dagen
äktade han sig visligen att förförla Falk.
Den hårde han lärt känna och röste nog-
osunt vad han gick för.

Falk hade en son, som fyllt be-
hag för en tös i grannskapset. Med hem-
me ville han gifta sig, men grubben var
enast giftermålt. Den dag, den Elsa ha-
villor, kan du finna bärge dina
kor döda i hattar hon. Men pojken, som
var Elsa klock, utbrast: "gör i det här, ska
i aldrig mera gå ur sangen." Så gjorde
han villorpet enst faderas önskan,
och mycket riktigt, då hon kom hem,
fann han att bärge korra liga döda
i svinabäs.

Sonen blev arg och grönde då
mycket att morgonen därpå fick
grubben Falk ligga i sin sang, utan
att kunna stödja på benen. I detta
tillstånd fick han befria sig en längre
tid framåt, ända tills han kallat
sonen till sig och ^{bett} gett honom en fri-
latchse för sitt handlingsatt.

Äpp. av

P. J. :-

efter Dovgymnasare
i Skänkt-

Anmärkningar:

216

Bläck.

I Tosthult : Örbeneds sonen bodde
på möniga år sedan en borde, som sällan
ungefärlig under benämningen Bläffjäll.
Han sades åttaledes vara så klok, att
han kunde göra mörnisonen slöda. När
han varje dag under ett helt år töte förbannet
sekenen över en person, till vilken han kyste
agg, skulle denne orlikortligen under årets
loppa avlida. Så hände det med en brausgoa-
ne med vilken han länge legat i ovanlig op-
fri härom hade han varje dag löst denne
kön, varför hon också redan på nyssaf
toner aplad. Da hon häll på att issa upp en
"vacke" till sina sinn segrade hon hettplat-
tigt ned och dog som en fluga. Man förstod
att det var Bläffjäll, som hattill sätit or-
sak, men man rögade ingenting mot honom
åtgöra av friststen för att bli hämnad på
samma sätt.

216 14

Upp. av P. Jn.

efter Knutskares
i Ekblad-

Anmärkningar:

14

Klocka.

Den kunglade reringen, som för
många år sedan bodde i Lönshedstrakten,
var så klok, att det berättades om honom
sädanna saker, som att han kunde smida
öjnen ur folk. Vid ett tillfälle hade
han klivit upp på en person, av vilken
han ansedd sig ha klivit hurs. På den
ne hämnades han upp på så sätt att han
smidde bort öjnen på honom genom att
läsa en bön, som han kunde.

En gummia från Djörberöd, vars
namn var Sjunk, begav sig en dag upp till
ringen för att rádforsja honom. "Du kan gå
hem igen i sade denne, ty man måste
äter frisk." Hon grinande detta och fann
versligen så rova förhållandet.

Uppt. av P. J.

efter Kungsulssam
i Elslund.

Anmärkningar:

15

Mossmanan.

En gång röbode sig Mossmanan i Brearås stug. Jag kom gående och mitt på stigen en ung kvinna som sätta variltigt bra ut. Jag hälsade på henne och hon svorade med ett behag fullt smil. Sedan fortsatte vi bögsse till vandring. Men hon gick kunde ej komma därifrån. Slutligen näträffade sig en flicka för och getter, som jag sedan följde. De råkade hem till en av gården i Brearås, och det var min lycka, ty det hader endan köjt skymma, och jag skulle helt säkert annars fått tillbringningen natten i Skagen.

Uppt. av P. Jn.

efter Knymatsuwa
(72 år)i Skåne
namnet obeckant.

Utmärkningar:

8k.
Ö Göinge lfd
Örkensl 1:m.

Frsl.

16

Det finnes en bokse i Lunds
friessamling, som man brukar kalla
moalianna. I denna sättes trall för
ha funnits. En gång, då ett brudpar
kav vägen fram, efter att ~~att ha besökt~~^{inget} Örkeneds kyrka, passade tallen på
att röva bruden. När brudboaran an-
lände till bålloppsgården saknade
man denna. Man sätte överallt, men
utan resultat. Dagen därpå kom
man hemmes also utanför berget,
och man förstat därav varit hant-
gat vägen.

Uppf. av P. Jn

efter Knymans
i Uslund-

Enmärkningar:

17

Frall.

I mina mindom, då jag tjänade
 dräng i Träbbojörn av Höstveda dorser, bruk-
 de de gamla antala att ett tiall; nähe-
 ten av näraunda by, en gung rörata
 bandhusen. Frist efter en lång tid
 från hon återvända hem, dock under
 en dyg et att återvända till tullen igen.
 Hon had munnen att sätta hennes sitt
 stumpebund, vilket skulle komma
 bidraga till att tullen icke längre
 med henne skulle ha någon makt. Men
 hon ville icke utan möste hon åter-
 vända till tullen, utan att någon-
 sin komma häs.